

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U005172

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-09-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Резнік Олександр Миколайович

2. Alexandr Reznik

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0002-0452-343

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 20749 економіка

Дата захисту: 07-09-2026

Спеціальність за освітою: 051 Економіка

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 0000000000

Місцезнаходження: 00000, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 16392

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 44.41.01, 44.09, 06.71.03

Тема дисертації:

1. Енергетичний сектор України у контексті сталого розвитку та подолання безпекових викликів
2. Energy sector of Ukraine in the context of sustainable development and overcoming security challenges

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено розвитку теоретико-методологічних засад та розробленню практичних рекомендацій щодо оцінювання розвитку енергетичного сектору України в контексті сталого розвитку та безпекових викликів. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю забезпечення економічної стійкості, національної безпеки та поступу у досягненні Цілей сталого розвитку в умовах повномасштабної війни та значного руйнування енергетичної інфраструктури. За результатами динамічного аналізу публікацій, індексованих у міжнародній наукометричній базі даних Scopus у 2000–2025 рр., встановлено зростання наукового інтересу до проблем енергетики та сталого розвитку. Кількість публікацій, що поєднують ці тематики, зросла з 329 документів у 2020 р. до 28 862 у 2025 р. За результатами аналізу засобами VOSviewer та Google Trends визначено Китай, Індію та США як провідні країни у дослідженнях енергетики в контексті сталого розвитку. Енергетичний сектор визначено як складну економічну систему, що охоплює виробництво, передачу, розподіл, споживання енергії та ринкові операції й безпосередньо пов'язана насамперед із ЦСР 7, 9 та 12. Розвинуто його структурно-логічні засади через виокремлення шести

взаємопов'язаних етапів енергетичного ланцюга та ключових функціональних напрямів, серед яких технологічні інновації, підвищення енергоефективності, цифрова трансформація, впровадження інтелектуальних технологій та формування сталої енергетичної політики. Удосконалено методичний підхід до інтегрального оцінювання сталого розвитку енергетичного сектору на основі Індексу енергетичної сталості (ІЕС). Підхід поєднує кореляційний аналіз, нормалізацію показників, метод головних компонент, агрегування індексу та прогнозування методом експоненціального згладжування. В Україні значення індексу у 2010–2018 рр. залишалося на рівні близько 0,5, після 2019 р. зросло до 0,804, а у 2021 р. досягло 0,99, після чого до 2023 р. спостерігалось його зниження. За оптимістичним сценарієм прогнозується зростання індексу до 0,79 у 2030 р. Обґрунтовано три сценарії розвитку енергетичного сектору України: базовий, оптимістичний та песимістичний. Розроблено багаторівневий підхід до оцінювання переходу від традиційної до відновлюваної енергетики на глобальному, національному, регіональному та локальному рівнях. Статистичний аналіз дозволив встановити суттєві взаємозв'язки між розвитком відновлюваної енергетики, енергоемністю, використанням викопних палив та альтернативної і ядерної енергії. Україна посідає 56-те місце у досліджуваній системі енергетичного переходу, тоді як її регіональний розвиток залишається нерівномірним через воєнні дії та руйнування інфраструктури. За результатами множинного регресійного аналізу підтверджено, що розвиток відновлюваної енергетики сприяє скороченню викидів СО₂ та економічної енергоемності. Збільшення потужності гідроенергетики на 1 МВт пов'язане зі скороченням викидів на 3,003 млн т СО₂-екв. Зростання частки альтернативної та ядерної енергії на 1% знижує енергоемність на 1,663 кг нафтового еквівалента на 1 дол. США ВВП, тоді як збільшення споживання відновлюваної енергії знижує її на 2,125 кг нафтового еквівалента на 1 дол. США ВВП. Удосконалено методичні засади формування напрямів державної політики сталого розвитку енергетики шляхом кластеризації 112 країн за показниками Індексу енергетичної трилеми та Індексу енергетичного переходу. Визначено чотири моделі розвитку енергетики та відповідні вектори політики: інституційно-стабілізаційний, трансформаційний, диверсифікаційний та інноваційно-інтеграційний. Удосконалено методичні підходи до аналізу соціально-економічних та інституційних передумов сталого енергетичного переходу в Україні із застосуванням методу головних компонент і структурного моделювання взаємозв'язків. Інституційний блок характеризується високою структурною стійкістю, тоді як у енергетичному блоці домінуючий вплив мають показники відновлюваної генерації та енергоемності. Показники відповідності моделі підтверджують її високу адекватність. Розроблено дорожню карту трансформації енергетичного сектору України на 2025–2050 рр. на національному та регіональному рівнях. Вона охоплює чотири стратегічні напрями: електрифікацію на основі відновлюваних джерел енергії, підвищення енергоефективності, декарбонізацію енергетичного сектору та скорочення викидів СО₂, а також поступове зменшення попиту на викопне паливо з урахуванням ризиків реалізації.

2. The dissertation is devoted to advancing the theoretical and methodological foundations and developing practical recommendations for assessing the development of Ukraine's energy sector in the context of sustainable development and security challenges. The relevance of the study is determined by the need to ensure economic resilience, national security, and progress toward the Sustainable Development Goals under conditions of full-scale war and significant destruction of energy infrastructure. A dynamic analysis of publications indexed in Scopus for 2000–2025 demonstrates growing scientific interest in energy and sustainable development. Publications combining these topics increased from 329 records in 2020 to 28,862 in 2025. VOSviewer and Google Trends analysis identifies China, India, and the United States as leading countries in energy-related research. The study defines the energy sector as a complex economic system encompassing energy production, transmission, distribution, consumption, and market operations, linked primarily to SDGs 7, 9, and 12. Its structural-logical foundations are developed through six interconnected stages of the energy chain and key functional directions, including technological innovation, energy efficiency, digital transformation, smart technologies, and sustainable energy policy. A methodological approach to integrated assessment of sustainable energy sector development is advanced using the Index of Energy Sustainability (IES). The approach combines correlation analysis, indicator normalization, principal component analysis, index aggregation, and exponential smoothing forecasting. For

Ukraine, the index remained around 0.5 in 2010–2018, increased to 0.804 after 2019, and reached 0.99 in 2021 before declining by 2023. Under the optimistic scenario, forecasting indicates an increase to 0.79 by 2030. Three development scenarios – base, optimistic, and pessimistic – are substantiated. The study develops a multilevel framework for assessing the transition from traditional to renewable energy at global, national, regional, and local levels. Statistical analysis identifies significant relationships between renewable energy development, energy intensity, fossil fuel use, and alternative and nuclear energy. Ukraine ranks 56th in the analyzed transition framework, while regional development remains uneven due to military actions and infrastructure destruction. Multiple regression analysis confirms that renewable energy development contributes to reducing CO₂ emissions and economic energy intensity. A 1 MW increase in hydropower capacity is associated with a reduction of 3.003 Mt CO₂e in emissions. A 1% increase in the share of alternative and nuclear energy reduces energy intensity by 1.663 kg of oil equivalent per \$1 GDP, while increased renewable energy consumption reduces it by 2.125 kg. Methodological foundations for public policy development are improved through clustering of 112 countries using the Energy Trilemma Index and Energy Transition Index. Four energy development models and corresponding policy vectors are identified: institutional-stabilization, transformation, diversification, and innovation-integration. The study further improves methodological approaches to analyzing socio-economic and institutional prerequisites for sustainable energy transitions in Ukraine using principal component analysis and structural modeling. The institutional block is characterized by strong structural stability, while renewable generation and energy intensity dominate the energy block. Model fit indicators confirm high adequacy. Finally, a roadmap for transforming Ukraine's energy sector for 2025–2050 is developed at national and regional levels. It covers four strategic directions: renewable-based electrification, energy efficiency improvement, decarbonization and CO₂ reduction, and gradual reduction of fossil fuel demand, taking into account implementation risks.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Boyko A., Myrhorod, V., Stoyanets N. & Reznik O. Managing Energy Infrastructure under the Imperatives of Sustainable Development: A Strategic and Innovation-Oriented Perspective from Ukraine. *Marketing and Management of Innovations*. 2025. №16(4). С.16–32. DOI: <https://doi.org/10.21272/mmi.2025.4-02>.
- Самусевич Я. В., Резнік О. М. Формування векторів державної політики сталого енергетичного розвитку: бенчмаркінг міжнародного досвіду для України. *Актуальні проблеми сталого розвитку*. 2026. №3(2). С. 313–323. DOI: [https://doi.org/10.60022/3\(2\)-40S](https://doi.org/10.60022/3(2)-40S)
- Самусевич Я. В., Резнік О. М. Соціально-економічні та інституційні детермінанти сталих енергетичних трансформацій в Україні. *Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій*. 2026. №2(20). С. 474–486. DOI: <https://doi.org/10.32750/2026-0240>
- Резнік О. М. PEST-аналіз безпекових викликів сталого інноваційного функціонування енергетичного сектору. Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України» / за заг. ред.: Л. Л. Гриценко, І. В. Тютюнник. Суми: Сумський державний університет. 2025. С. 106–109
- Резнік О. М. Динаміка розвитку традиційної та відновлюваної енергетики України: статистичний вимір енергетичного переходу. *Цифрові трансформації та інноваційні технології в економіці: виклики, реалії*,

стратегії: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Цифрові трансформації та інноваційні технології в економіці: виклики, реалії, стратегії» /за заг. ред.: Л. Л. Гриценко, І. В. Тютюник. Суми : Сумський державний університет. 2025. С. 119-123

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; рукопис дисертації

Соціально-економічна спрямованість: забезпечення економічної безпеки; поліпшення якості життя

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0126U000594

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Самусевич Ярина Валентинівна

2. Yaryna Samusevych

Кваліфікація: д. е. н., доц., 08.00.03, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7048-8388

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Губарева Ірина Олегівна

2. Iryna Hubarieva

Кваліфікація: д. е. н., доц., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9002-5564

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний центр індустриальних проблем розвитку Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05481984

Місцезнаходження: провулок Інженерний, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лабенко Олександр Миколайович

2. Oleksandr Labenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9192-9891

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чигрин Олена Юріївна

2. Olena Chyhryn

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1007-3728

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пімоненко Тетяна Володимирівна

2. Tetiana Pimonenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6442-3684

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Люльов Олексій Валентинович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Люльов Олексій Валентинович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Бойко Антон Олександрович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна